

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЕКОНОМІКО-ТЕХНОЛОГІЧНИЙ ІНСТИТУТ
Кафедра фінансів та бухгалтерського обліку

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор

_____ І.М. Василенко

» _____ 2023р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

з дисципліни «Антикризове управління»

Галузь знань 07 Управління та адміністрування
Спеціальність 073 Менеджмент

Форма навчання	курс	семестр	Всього годин за планом	Кількість кредитів ECTS	Всього аудитор.(год)	Аудиторних годин (у тому числі КЗ)			Самос. робота (год)	Контрольні (мод.)роботи (шт)	Розрахунково-гафічні роботи(шт)	Курсові проекти (роботи) (шт)	залік	Екзамен (сем)
						лекції	лабораторні	практичні						
Денна	1	2	120	4	68	34		34	52					
Заочна	1	2	120	4	12	8		4	108					

м. Кропивницький 2023р.

Робочу програму складено на основі освітньої програми за спеціальністю 073
«Менеджмент»

Робочу програму затверджено на засіданні кафедри маркетингу, менеджменту
та економіки

протокол № від 2023 р.

Завідувач кафедри маркетингу, менеджменту та економіки

_____ / О. В. Павлова /

„ _____ ” _____ 2023р

Погоджено

Гарант ОП _____

Схвалено вченою радою.

Протокол № від 2023р.

Голова _____ / С.А. Фрунза /

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Галузь знань: 07 «Управління і адміністрування» Спеціальність: 073 «Менеджмент»	Статус дисципліни вибіркова	
Залікових модулів -2		Рік підготовки	
Змістових модулів – 2		1	1
Загальна кількість годин – 120		Семестр	
		2	2
		Лекції (год.)	
	34	8	
	Практичні, семінарські (год.)		
	34	4	
	Самостійна робота (год.)		
	52	108	
	Вид контролю:		
	залік	залік	

Примітка. Співвідношення кількості годин аудиторних занять та самостійної роботи становить (%): 57% до 43% (для денної форми навчання) та 10 % до 90 % (для заочної форми навчання).

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Робоча програма навчальної дисципліни «Антикризове управління» складена у відповідності з освітньо-професійною програмою вищої освіти і вимог кваліфікаційних характеристик фахівців за спеціальністю 073 «Менеджмент».

2.1. Мета дисципліни: формування у здобувачів теоретичних знань та практичних навичок антикризового управління підприємствами. Освоєння дисципліни дозволить майбутнім фахівцям приймати ефективні фінансові рішення. Предмет дисципліни – система стратегічного та оперативно-тактичного управління фінансами підприємств, сукупність методів, прийомів та

важелів, направлених на підтримання фінансової стійкості, ліквідності, зниження ризиків, максимізацію фінансових результатів діяльності підприємства та добробуту їх власників.

2.2. Завдання дисципліни: формування комплексного розуміння механізму антикризового управління підприємством, застосування інструментарію антикризового управління та методики розробки фінансової стратегії діяльності підприємства з врахуванням його фінансово-економічного стану та положення на ринку, застосування інструментарію антикризового фінансового управління.

2.3. За результатами вивчення дисципліни здобувач повинен опанувати наступні **компетентності**:

Інтегральна компетентність (ІК)

ІК 1. Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у сфері менеджменту або у процесі навчання, що передбачають проведення досліджень та/або здійснення інновацій за невизначеності умов і вимог.

Загальні компетентності спеціальності (ЗК):

ЗК 1 Здатність проведення досліджень на відповідному рівні;

ЗК 2 Здатність до спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності);

ЗК 3 Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій;

ЗК 4 Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети;

ЗК 5 Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів);

ЗК 6 Здатність генерувати нові ідеї (креативність);

ЗК 7 Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу

Фахові компетентності спеціальності (СК):

СК1. Здатність обирати та використовувати концепції, методи та інструментарій менеджменту, в тому числі у відповідності до визначених цілей та міжнародних стандартів;

СК2. Здатність встановлювати цінності, бачення, місію, цілі та критерії, за якими організація визначає подальші напрями розвитку, розробляти і реалізовувати відповідні стратегії та плани

СК3. Здатність до саморозвитку, навчання впродовж життя та ефективного самоменеджменту;

СК4. Здатність до ефективного використання та розвитку ресурсів організації;

СК5. Здатність створювати та організовувати ефективні комунікації в процесі управління;

СК6. Здатність формувати лідерські якості та демонструвати їх в процесі управління людьми;

СК7. Здатність розробляти проекти, управляти ними, виявляти ініціативу та підприємливість;

СК8. Здатність використовувати психологічні технології роботи з персоналом.

2.4. За результатами вивчення навчальної дисципліни студент повинен

Знати :

- сутність і функції антикризового управління;
- організацію антикризового управління на підприємстві;
- стратегію і тактику антикризового управління;
- організаційне та інформаційне забезпечення антикризового управління;
- сутність і види грошових потоків підприємства;
- інструментарій антикризового управління;
- організацію та інструментарій управління прибутком;
- управління формуванням і використанням прибутку;
- формування і фінансування оборотних активів;
- інструментарій управління інвестиціями на підприємстві;
- методи нейтралізації фінансових ризиків;
- методи аналізу фінансових звітів.

Вміти:

- прогнозувати грошові потоки підприємства;
- виявляти вплив факторів на кінцевий фінансовий результат підприємства;
 - прогнозувати грошові потоки для забезпечення стабільного функціонування підприємства;
 - управляти дебіторською заборгованістю підприємства;
 - управляти запасами підприємства;
 - визначати фінансову ефективність господарюючих суб'єктів, здійснювати фінансові розрахунки;
 - володіти методами економічного та фінансового аналізу;
 - застосовувати математичні і статистичні методи до вирішення економічних завдань;
 - складати, читати і аналізувати первинні документи підприємств.

Програмні результати навчання (Р):

Р1 Критично осмислювати, вибирати та використовувати необхідний науковий, методичний і аналітичний інструментарій для управління в непередбачуваних умовах;

Р2 Ідентифікувати проблеми в організації та обґрунтовувати методи їх вирішення

Р3 Проектувати ефективні системи управління організаціями;

Р4 Обґрунтовувати та управляти проектами, генерувати підприємницькі ідеї;

Р5 Планувати діяльність організації в стратегічному та тактичному розрізах;

Р6 Мати навички прийняття, обґрунтування та забезпечення реалізації управлінських рішень в непередбачуваних умовах, враховуючи вимоги чинного законодавства, етичні міркування та соціальну відповідальність;

Р8 Застосовувати спеціалізоване програмне забезпечення та інформаційні системи для вирішення задач управління організацією;

P10 Демонструвати лідерські навички та вміння працювати у команді, взаємодіяти з людьми, впливати на їх поведінку для вирішення професійних задач;

P11 Забезпечувати особистий професійний розвиток та планування власного часу;

P12 Вміти делегувати повноваження та керівництво організацією (підрозділом);

P13 Вміти планувати і здійснювати інформаційне, методичне, матеріальне, фінансове та кадрове забезпечення організації (підрозділу).

Міждисциплінарні зв'язки. Дисципліна «Антикризове управління» базується на досягнутих здобувачами освіти компетентностях з дисциплін «Менеджмент організацій», «Управління ризиками на підприємстві», «Маркетинговий менеджмент», використовується при подальшому вивченні таких дисциплін, як «Управління фінансами промислового підприємства», «Управління проектами», «Управління безпекою промислового підприємства», «Інвестиційний менеджмент промислового підприємства».

Програма навчальної дисципліни складається з таких змістових модулів:

1. Теоретичні основи антикризового управління підприємством.
2. Аналіз передумов та ознаки прояву кризових явищ на підприємстві

3 ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1.

Теоретичні основи антикризового управління підприємством

Тема 1.

Теоретичні основи управління підприємством у кризовому стані.

Економічний механізм виникнення кризового стану виробничих систем. Місце антикризового управління в корпоративній стратегії. Кризовий стан підприємства як об'єкт управління. Теоретичне обґрунтування механізму

антикризового управління підприємствами. Сутність і класифікація методів антикризового управління. Створення системи антикризового управління підприємством. Державне регулювання економічної безпека підприємства. Аналіз нормативно-законодавчої бази. Особливості антикризового управління в країнах з розвинутою ринковою економікою.

Тема 2.

Діагностика рівня кризового стану підприємства

Концепція побудови системи діагностики кризового стану підприємства. Оцінка фінансових загроз виникнення кризи. Методичні підходи до аналізу кризи результату. Методичні підходи до аналізу кризи результату. Дослідження чинників стратегічної кризи корпорацій. Контролювання кризи.

Тема 3.

Управління ризикозахищеністю підприємства

Поняття ризику, його особливості в сучасних умовах. Класифікація ризику. Основні підходи до процесу управління ризиком при кризі в підприємства. Економічні ризики та економічна безпека підприємства. Оцінка схильності системи управління до ризику. Методологія та система оцінки показників ризику в стратегічному управлінні підприємствами. Шляхи підвищення ефективності управління ризиком у підприємства.

Тема 4.

Конкурентоздатність підприємства як основа його ризикозахищеності

Розвиток концепції стратегічного управління корпораціями. Ключові характеристики стану корпорації. Оцінка конкурентоздатності корпорації. Стратегія конкурентної боротьби (вибір позицій у конкуренції). Внутрішні індикатори розвитку фінансової мікросистеми. Інвестиції як чинник підвищення конкурентоздатності корпорації. Аналіз управління операціями. Аналіз людського потенціалу корпорації. Аналіз рівня управління в корпорації.

Оцінка рівня культури корпорації. Інформаційне забезпечення системи конкурентоздатності корпорації.

Змістовий модуль 2.

Аналіз передумов та ознаки прояву кризових явищ на підприємстві

Тема 5.

Проведення організаційних змін як засіб запобігання і подолання криз

Природа та цілі організаційних змін. Передумови та чинники успішного проведення організаційних змін. Управління змінами в системі державної підтримки підприємництва. Взаємодія індивіда з групою. Виявлення індивідуальних та групових джерел опору змінам. Використання працівників в управлінні для впровадження змін. Переборення опору змінам. Управління змінами як засіб подолання кризи в організації.

Тема 6.

Стиль управління та лідерство у подоланні криз

Психологія стосунків керівника і підлеглих. Поняття та загальна характеристика керівництва. Теорії лідерства. Стили управління в подоланні криз та їхня характеристика. Психологія відповідальності в антикризовому менеджменті. Організація командної роботи. Конфлікти як чинник виникнення, розвитку і ліквідації кризи в організації. Соціально-психологічний клімат у трудовому колективі.

Тема 7.

Формування портфеля заходів санації підприємства

Симптоми та фактори що спричиняють фінансову кризу в підприємстві. Аналіз фінансового стану підприємства. Організація системи контролінгу в підприємстві для запобігання кризам Санація та банкрутство як методи антикризового управління підприємством. Реалізація методу реструктуризації

заборгованості підприємства за рахунок внутрішніх фінансових і організаційно-управлінських джерел. Оптимізація обсягу діяльності підприємства, який забезпечує результативну санацію. Опрацювання стратегічних рішень в антикризовому управлінні підприємством. Реорганізація підприємства та форми її проведення.

Тема 8.

Стратегія маркетингу як філософія виживання на ринку

Включення маркетингу в стратегічне управління підприємствами. Ринок та його роль в господарському механізмі суспільства та підприємства. Процес планування ринкової стратегії підприємства. Вплив кон'юнктури ринку на її опрацювання. Управління маркетингом у підприємстві. Стратегії маркетингу.

5. ТЕМИ ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ

Лабораторні заняття робочою програмою дисципліни не передбачені.

6. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1.	Тема 1. Теоретичні основи управління підприємством у кризовому стані.	6	0,5
2.	Тема 2. Діагностика рівня кризового стану підприємства	4	0,5
3.	Тема 3. Управління ризикозахищеністю підприємства	4	0,5
4.	Тема 4. Конкурентоздатність підприємства як основа його ризикозахищеності	4	0,5
5.	Тема 5. Проведення організаційних змін як засіб запобігання і подолання криз	4	0,5
6.	Тема 6. Стил ь управління та лідерство у подоланні криз	4	0,5
7.	Тема 7. Формування портфеля заходів санації підприємства	4	0,5
8.	Тема 8. Стратегія маркетингу як філософія виживання на ринку	4	0,5
Усього годин		34	4

7. САМОСТІЙНА РОБОТА

№з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1.	Тема 1. Теоретичні основи управління підприємством у кризовому стані.	6	13
2.	Тема 2. Діагностика рівня кризового стану підприємства	6	13
3.	Тема 3. Управління ризикозахищеністю підприємства	6	13
4.	Тема 4. Конкурентоздатність підприємства як основа його ризикозахищеності	6	13
5.	Тема 5. Проведення організаційних змін як засіб запобігання і подолання криз	7	14
6.	Тема 6. Стиль управління та лідерство у подоланні криз	7	14
7.	Тема 7. Формування портфеля заходів санації підприємства	7	14
8.	Тема 8. Стратегія маркетингу як філософія виживання на ринку	7	14
Усього годин		52	108

8. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Лекції, практичні заняття, самостійна робота з навчальною та довідковою літературою, самостійне виконання контрольних робіт (для заочної форми навчання), консультації. При викладенні дисципліни «Антикризове управління» для активізації навчального процесу передбачено застосування сучасних навчальних технологій, таких як: проблемні лекції у вигляді дискусійної подачі матеріалу, відкриті обговорення, рішення ситуаційних завдань, презентації та інші полімодальні методи навчання.

На лекціях надається основний теоретичний матеріал з дисципліни, який ілюструється демонстраційним матеріалом з використанням мультимедійного проектора. Крім того, студентам надається матеріал в електронному вигляді для особистого користування.

На практичних заняттях студенти працюють, виконуючи завдання по кожній практичній роботі. Ці завдання та методика їх виконання наведені в методичних вказівках з виконання практичних робіт та роз'яснюються викладачем. Основна мета практичних робіт – надання студентам практичних

навичок застосування набутих теоретичних знань при вирішенні конкретних завдань.

9. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ І ПОРЯДОК ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Методами контролю з дисципліни «Антикризове управління» є поточний, модульний та підсумковий контроль.

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять і має на меті перевірку рівня підготовленості студента до виконання конкретної роботи. Формами проведення поточного контролю з дисципліни є: усні опитування; письмові контрольні роботи; поточне тестування; виконання самостійної роботи тощо.

Активна робота під час аудиторних занять також може оцінюватись викладачем певною кількістю додаткових балів по кожній темі.

Захист самостійних творчих робіт здійснюється у вигляді презентації роботи та усного опитування (захисту) за темою дослідження.

Підсумковий контроль проводиться з метою оцінки результатів навчання на освітньо-кваліфікаційному рівні магістр. Підсумковий контроль з дисципліни «Антикризове управління» включає семестровий контроль у формі заліку (виконання тестових завдань).

Загальний бал визначається сумуванням всіх балів отриманих при вивченні даної дисципліни. Результати фіксуються у балах та перераховуються в оцінки за національною шкалою та шкалою ECTS.

10. СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ ДЛЯ СТУДЕНТІВ ДЕННОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ

Для поточного та підсумкового контролю успішності здобувачів вищої освіти використовується модульно-рейтингова система, яка передбачає

розподіл балів за виконання усіх запланованих видів робіт. Така система оцінювання виключає можливість суб'єктивного відношення викладача і орієнтує здобувача вищої освіти на підрахунок своїх балів за конкретні види робіт.

Розподіл балів, які отримують студенти:
(макс. кількість балів)

Поточне оцінювання та самостійна робота										Підсумкове тестування	Залік
1 модуль					2 модуль						
T1	T2	T3	T4	C/p 1 модуль	T5	T6	T7	T8	C/p 2 модуль		
4	4	4	4	14	4	4	4	4	14	40	100
30					30					40	100

T1, T2... T8 – теми змістових модулів.

C/p – самостійна робота

Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів на практичних заняттях

Макс. кількість балів	Критерії оцінювання навчальних досягнень
4	Оцінюється робота студента, який у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу, вільно послуговується науковою термінологією, розв'язує задачі стандартним або оригінальним способом, наводить аргументи на підтвердження власних думок, здійснює аналіз та робить висновки
3	Оцінюється робота студента, який відтворює значну частину навчального матеріалу, висвітлює його основний зміст, виявляє знання окремих положень, записує основні формули, рівняння, закони. Здатний до поверхневого аналізу, непереконливого обґрунтування та аргументації, користується обмеженим обсягом літературних джерел, допускає неістотні неточності та помилки
2	Оцінюється робота студента, який відтворює частину навчального матеріалу, поверхово висвітлює його основний зміст, виявляє елементарні знання окремих положень, записує основні формули, рівняння, закони. Не здатний до глибокого, всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, не користується необхідною

	літературою, допускає істотні неточності та помилки
1	Оцінюється робота студента, який не в змозі викласти зміст більшості питань теми та курсу, володіє навчальним матеріалом на рівні розпізнавання явищ, допускає істотні помилки, відповідає на запитання, що потребують однослівної відповіді.
0	Оцінюється робота студента, який не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його висвітлити, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань.

При оцінюванні конспекту з відповідями по самостійній роботі студента оцінюється своєчасність та повнота відповідей на питання. Кожна тема оцінюється в 1 бал.

Розподіл балів при оцінюванні **самостійної творчої роботи студентів** денної форми навчання:

Максимальна кількість балів за самостійну творчу роботу							Всього ТР
Своєчасність виконання		Своєчасність захисту		Якість ТР	Захист ТР	Самостійність виконання	
вчасно	невчасно	вчасно	невчасно				
0,5	0	0,5	0	2	2	1	6

Якщо оцінка виконання та захисту ТР нижче граничного рівня – 4 бали, то така робота вважається невиконаною або незахищеною. Бали за таку роботу нараховуються тільки після її доведення до відповідного (необхідного) рівня виконання.

Студент вважається допущеним до заліку, якщо він отримав за поточну та самостійну роботу мінімум 60 балів.

Система оцінювання для студентів заочної форми навчання

Система оцінювання для студентів заочної форми навчання передбачає здачу контрольної роботи та підсумкового контролю (заліку у тестовій формі за всіма темами курсу).

Розподіл балів з дисципліни

(макс. кількість балів)

Контрольна робота (КР)	Підсумковий контроль	Залік
60	40	100

Якщо оцінка виконання та захисту КР нижче граничного рівня – 20 балів, то така робота вважається невиконаною або незахищеною. Бали за таку роботу нараховуються тільки після її доведення до відповідного (необхідного) рівня виконання.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

11. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Програма навчальної дисципліни; робоча програма навчальної дисципліни; наочні навчальні матеріали (слайди), завдання та методичні вказівки до самостійної роботи та практичних занять.

11.1 РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна література

1. Василенко В. О. Антикризове управління підприємством : навч. посіб. – Вид. 2-ге, виправл. і доп. Київ : Центр навчальної літератури, 2005. 504 с.
2. Васильєва Т. А. Держава, підприємства та банки в системі антикризового управління : монографія. Суми : Вид. «Ярославна», 2013. 488 с.
3. Гомба Л. Трансформація функцій менеджменту в системі антикризового управління торговельним підприємством. URL: http://www.chteiknteu.cv.ua/herald/content/download/archive/2013/v1/NV-2013-V1_30.pdf.
4. Забродська Г. І. Формування людського фактора антикризового управління підприємствами роздрібної торгівлі: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук: спец. 08.00.04 "Економіка і управління підприємствами (за видами економічної діяльності)". Харків : ХДУХТ, 2011. 20 с.
5. Захаренко Н. С. Антикризове управління підприємством на основі класифікації криз та факторів їх виявлення. *Вісн. Приазов. держ. техн. ун-ту*. Сер. екон. науки. 2010. Вип. 20. С. 60-62
6. Іванюта С. М. Антикризове управління : навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2007.
7. Кайлюк Є. М., Фесенко Г. Г. Психологія управління : навч. посіб. для студентів спеціальності «Менеджмент організацій». Харків : ХНАМГ, 2007.
8. Карпенко О. А. Антикризівий менеджмент [Електронний ресурс] : конспект лекцій Відкритий міжнародний університет розвитку людини „Україна”, Інститут Економіки і Менеджменту. Кафедра менеджменту зовнішньоекономічної діяльності. Київ : [б. в.], 2010. 29 с.
9. Коваленко В. В., Суганяка М. В., Фучеджи В. І. Антикризове фінансове управління в системі суб'єктів економічної діяльності: методи та інструменти оцінювання [Текст] : монографія. Одеса : 2013, 381 с.

10. Крупка М. І., Рубаха М. В., Барилюк І. В. Стратегії фінансування розвитку бізнес-структур в Україні : монографія. Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2016. 310 с.
11. Мазнів Г. Є. Антикризове управління як сфера бізнес-адміністрування. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. Серія : Міжнародні економічні відносини та світове господарство. 2016. Вип. 10 (2). С. 13-17.
12. Поважний О. С. Антикризове управління економічною безпекою : монографія. Донец. держ. ун-т упр. Донецьк : ВІК, 2010. 309 с.
13. Скібіцька Л. Антикризівий менеджмент : навч. посіб. Київ : ЦУЛ, 2014. 584 с.
14. Скібіцька Л. І. Лідерство та стиль роботи менеджера : навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2009.
15. Скібіцька Л. І. Тайм-менеджмент : навч. посіб. для студ. економ. вузів. Київ : Кондор, 2009.
16. Скібіцька Л. І. Організація праці менеджера : навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2010.
17. Скібіцька Л. І., Дяченко Т. О. Організаційна культура та корпоративний імідж підприємства : навч. посіб. Київ : Освіта України, 2011.
18. Скібіцька Л. І., Скібіцький О. М. Менеджмент : навч. посіб. Київ : Центр навчальної літератури, 2007.
19. Скібіцька Л. І., Щелкунов В. І., Сівашенко Т. В., Чичкан-Хліповка Ю. М. Офісний менеджмент : навч. посіб. / За ред. О. М. Скібіцького. Київ : Центр навчальної літератури, 2013.
20. Скібіцький О. М. Стратегічний менеджмент : навч. посіб. Київ : Центр навчальної літератури, 2006.

Додаткова література

21. Байцим В. Ф. Підприємницька модель антикризового управління підприємством: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук: спец.

08.06.02 "Підприємництво, менеджмент та маркетинг" Харків : ХДЕУ, 2002. 20 с.

22. Каліна Л. М. Антикризовий менеджмент : навч. посіб. Бердян. ун-т менедж. і бізнесу. Донецьк : Юго-Восток, 2008. 295 с.

23. Камлик М. І. Економічна безпека підприємницької діяльності : Екон.-прав. Аспект : навч. посіб. Київ : Атіка, 2005.

24. Кривов'язюк І. В. Антикризове управління підприємством : навч. посіб. – Київ : Кондор, 2009.

25. Лігоненко Л. О. Антикризове управління підприємством : теоретико-методологічні засади та практичний інструментарій. Київ. нац. торг.-екон. ун-т. К., 2001. 580 с.

26. Мельник Ю. М. Маркетингові інструменти антикризового управління підприємством // Маркетинг. Менеджмент. Інновації : монографія / за ред. д.е.н., професора С. М. Ілляшенка. Суми : ТОВ «Друкарський дім «Папірус», 2010. С. 508 - 518.

27. Механизмы и модели управления кризисными ситуациями / [Клебанова Т. С., Грачев В. И., Раевнева Е. В. и др.; под ред. Т. С. Клебановой] ; НАН Украины, НАН Украины, Н.-и. центр. индустр. пробл. развития. Харків : ИНЖЕК, 2007.

28. Мороз О. В., Сметанюк О. А. Фінансова діагностика у системі антикризового управління на підприємствах : монографія / Вінницький національний технічний університет. Вінниця : УНІВЕРСУМ-Вінниця, 2006.

29. Мороз О. В., Шварц І. В. Інституціональні особливості превентивного антикризового управління підприємством : монографія / Вінницький національний технічний університет. Вінниця : УНІВЕРСУМ-Вінниця, 2006.

30. Терещенко О. О. Антикризове фінансове управління на підприємстві : Монографія. Київ : КНЕУ, 2004. 268 с.

31. Терещенко О. О. Фінансова санація та банкрутство підприємств : навч. посіб. Київ : КНЕУ, 2004. 412 с.

32. ТОВАЖНЯНСЬКИЙ В. Л. Антикризисний механізм сталого розвитку підприємства : монографія за ред. д-ра екон. наук, проф. П. Г. Перерви та д-ра техн. наук, проф. Л. Л. ТОВАЖНЯНСЬКОГО. Харків : Віровець А. П. : Апостроф, 2012. 703 с.

33. Хвесик М. А. Антикризисне управління економічною безпекою в умовах викликів фінансово-економічної глобалізації (державний і регіональний виміри) : монографія НАН України, Рада по вивч. продукт. сил України. Донецьк : Юго-Восток, 2010. 324 с.

34. Череп А. В. Фінансова санація та банкрутство суб'єктів господарювання : підруч. Київ : Кондор, 2009.

35. Чернявський А. Д. Антикризисне управління підприємством : навч. посіб. Київ : МАУП, 2006. 256 с.

36. Штангрет А. М. Антикризисне управління підприємством : навч. посіб. Київ : Знання, 2007. 336 с.

37. Сніщенко Р. Г. Проблеми економічної безпеки господарюючих суб'єктів в умовах нестабільності : монографія. Тернопіль : Крок, 2019. 276 с.

38. Сніщенко Р. Г. Служба економічної безпеки як гарант захисту бізнесової діяльності суб'єкта господарювання. *Вчені записки Таврійського національного університету імені В.І. Вернадського. Серія «Економіка і управління»*. 2020. Том 31(70). №3. С. 209-216.

39. Сніщенко Р. Г. Визначення інтегрального індексу ефективності управління інноваціями у фінансовій безпеці учасників фінансового ринку. *Фінансово-кредитна діяльність : проблеми теорії та практики*. 2018. № 1(24). С. 258–266.

40. Сніщенко Р. Г. Методологічні проблеми та особливості аналізу і оцінки стану фінансової безпеки учасників фінансового ринку. *Проблеми системного підходу в економіці*. 2017. № 5 (61). С. 210–215.

41. Сніщенко Р. Г. Definition semantic load the links between economic category «financial security» and «risk». *Вісник Маріупольського державного університету. Серія: Економіка*. 2016. № 11. С. 7–15.

42. Сніщенко Р. Г. Забезпечення економічної безпеки інфраструктурних підрозділів підприємств. *Перспективи розвитку науки і бізнесу в глобальному середовищі*: матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Тернопіль, 20 трав. 2020 р.) Тернопіль : ТНЕУ, 2020. С. 61-62.

43. Сніщенко Р. Г. Політика фінансової безпеки як реалізатор захисту фінансових ресурсів учасників фінансового ринку. *Фінансове забезпечення діяльності суб'єктів господарювання* : зб. тез доп. VI Всеукр. наук.-практ. конф., (м. Кременчук, 5–6 берез. 2018 р.). Кременчук, 2018. С. 25–27.

44. Сніщенко Р. Г. Аспекти державної підтримки фінансової безпеки учасників фінансового ринку. *Сучасні детермінанти розвитку бізнес-процесів в Україні* : матеріали міжнар. наук.-практ. інтернет-конф., (м. Київ, 24 трав. 2017 р.). Київ, 2017. С. 345–347.

45. «ISECOM – Open Source Security Testing Methodology Manual (OSSTMM)». Retrieved 20 September 2014.

46. Allianz Risk Barometer 2015. URL: <http://www.agcs.allianz.com/insights/white-papers-and-case-studies/risk-barometer-2015>. (дата звернення 5.10.2020).

47. Bezpieczeństwo systemu finansowego / Ekonofizyki na Uniwersytecie Śląskim. URL: http://el.us.edu.pl/ekonofizyka/index.php/RF:Bezpieczeństwo_systemu_finansowego. (дата звернення 15.10.2019).

48. Business Security & Surveillance / Dropcam. URL : <https://www.dropcam.com/small-business-security>. (дата звернення 3.10.2020).

49. Defining and achieving financial stability. William A. Allen and Geoffrey Wood. *Journal of Financial Stability*, 2006, vol. 2, issue 2, pages 152–172.

50. Langlois R. N. Rationality, institutions and explanation // *Economics as a Process. Essays in New the Institutional Economics*, ed. by R.N. Langlois. Cambridge, 1996. P. 225–255, P. 228.

51. Łazowski J. Wstęp do nauki o ubezpieczeniach. Wyd. 2. Warszawa : PZU, 1934. S. 7.

52. Threat Intelligence Index 2019. A Ponemon Institute IBM X-Force Network Report. URL: <https://www.ibm.com/account/reg/us-en/signup?formid=urx-42703>. (дата звернення 5.10.2020).

Інформаційні ресурси в інтернеті

1. Веб-сайт Української асоціації маркетингу. URL: <http://uam.in.ua>
2. Офіційний веб-сайт Верховної Ради України. URL: www.rada.gov.ua
3. Офіційний веб-сайт Головного управління статистики у Львівській області. URL: <http://lv.ukrstat.gov.ua>
4. Офіційний веб-сайт Державної служби статистики України. URL: <http://ukrstat.gov.ua>.
5. Офіційний веб-сайт Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України. URL: <https://www.me.gov.ua/?lang=uk-UA>.

11.2. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

1. Методичні рекомендації щодо самостійного вивчення дисципліни «Антикризове управління» для студентів спеціальності 073 «Менеджмент» /Укладач Сніщенко Р.Г. Кропивницький: Економіко-технологічний інститут імені Роберта Ельворті, 2021. 24 с.